

Your word- Part 2

Laws of business

At times agreements are made socially- one agrees to be a part of something and now, one no longer wants too, may he renege?

For example, if someone makes a verbal agreement to buy a car for a certain price. The next day, he gets an offer to buy a car at a better price. If he were to break his verbal contract with the first person, he is considered a M'chusar Amana (act in bad faith).

How about offering a prize to a child for searching for Afikoman, may one back out?

What about?

For example, if Reuven and Shimon make an agreement where Reuven would supply Shimon with 100 sacks of flour, at the price of \$2.00 a pound. Overnight, there was a flour shortage on the market, and the price of wheat went up to \$3.50 a pound, before the *kinyon* was performed.

Last week recap:

There is an amoraic dispute with regard to renegeing on a verbal commitment that was unaccompanied by an act of acquisition. Rav says: It does not constitute an act of bad faith. And Rabbi Yoḥanan says: It constitutes an act of bad faith.

Gemara brings a beraita: And one who negotiates, where the negotiation culminates with a statement in which he commits himself to acquire the item, did not acquire the item without a formal act of acquisition. But with regard to one who reneges on his commitment, the Sages are displeased with him. Apparently, one who reneges is considered to have acted in bad faith.

The Gemara answers that Rav's view is not refuted by the preceding Baraisa, because there is alternative Tannaic support for his view:

תנאי היא — This is a matter of dispute between Tannaim. דתנן — For we have learned in a Mishnah: ^[19] **מעשה ברבי יוחנן בן מתיא שאמר לבנו** — IT ONCE HAPPENED THAT R' YOCHANAN BEN MASYA SAID TO HIS SON: **צא ושכור לנו פועלים** — “GO OUT AND HIRE LABORERS FOR US.” **הלך** — [THE SON] WENT, hired some laborers, AND MADE A COMMITMENT TO GIVE THEM FOOD. **ופסק להם מזונות** — BUT WHEN HE CAME BACK TO HIS FATHER, [HIS FATHER] SAID TO HIM: **בני אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה בשעתו** — “MY SON, EVEN IF YOU PREPARE a meal FOR THEM LIKE SOLOMON'S BANQUET IN HIS HEYDAY, עמהם, לא יצאת ידי חובתך עמהם, — YOU WILL NOT HAVE DISCHARGED YOUR DUTY TOWARDS THEM, שיהן בני אברהם יצחק ויעקב, — FOR THEY ARE THE CHILDREN OF ABRAHAM, ISAAC AND JACOB!^[20] **אלא עד שלא יתחילו במלאכה** — RATHER, BEFORE THEY START WORK, **צא ואמור להם** — GO OUT AND SAY TO THEM: **עלי אלא** — YOU are hired ON CONDITION THAT YOU HAVE NO CLAIM UPON ME EXCEPT FOR BREAD AND BEANS ALONE.”

The Gemara reasons:

דברים יש בהן משום מחוסרי אמנה ואי סלקא דעתך — Now if it should enter your mind that failure to abide by one's words constitutes a lack of trustworthiness, **היכי אמר ליה** — how could [R' Yochanan ben Masya] have said to [his son], “Go and renege on the commitment”? Thus, we see that R' Yochanan ben Masya maintains that it is permitted to rescind a verbal commitment. He disagrees with the Tanna of the preceding Baraisa [R' Shimon] who maintains that one should not renege on a verbal commitment.

The Gemara now suggests that in fact R' Yochanan ben Masya might agree with R' Shimon's view that reneging on a verbal commitment is forbidden. The reason why R' Yochanan ben Masya told his son to renege is as follows:

שאני התם — It was different in that case, דפועלים גופיהו לא סמכא דעתיהו — because the laborers themselves did not rely on the son's word. **מאי טעמא — Why not? דעל** — They knew that he was dependent on his father; i.e. the son's word is

meaningless without his father's consent. Since the laborers did not take the commitment seriously, R' Yochanan ben Masya ruled that it may be rescinded.

The Gemara challenges this interpretation of R' Yochanan ben Masya's position:

אֶפִּילוּ הִתְחִילוּ בְּמִלְאכָה נְמִי — **If so**, that the son's commitment was not taken seriously, **אִי הָכִי** — then **even** after [the laborers] had begun to work, it should **still** be permitted to renege. Why did R' Yochanan ben Masya specify "before they start work"?

The Gemara defends its suggested interpretation:

הִתְחִילוּ בְּמִלְאכָה וְדַאי סָמְכֵי דְעֵתֵיהוּ — **Had they begun to work, they** would have **certainly** **relied** on what they had been told by the son, אָמְרוּ — because at that point **they** surely would have **said** to themselves: מִימַר אָמַר קָמִיָּה דְאָבוּהָ וְנִיחָא לֵיהּ — [The son] must have already **told his father** what he promised us, **and [his father] agreed.** ^[21]

The Gemara now discusses R' Yochanan's statement that renegeing on a verbal commitment constitutes a lack of trustworthiness:

וְהָאֵמַר רַבָּה בַר בַּר חֲנָה אָמַר — **And did R' Yochanan really say this?** וְיָמֵי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הָכִי — **But Rabbah bar Chanah said in the name of R' Yochanan:** הָאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן — **If one says to his fellow:** מִתְּנָה אֲנִי נוֹתֵן לְךָ — "I will give you a present," יָכוֹל לְחַזֹּר בּוֹ — **he is able to renege** on this commitment.

Before showing the contradiction between R' Yochanan's statements, the Gemara clarifies this latter statement:

יָכוֹל — What does R' Yochanan mean by saying that **he is "able"** to renege? פְּשִׁיטָא — But that is **obvious!** The transaction was never finalized!^[22] אֲלֵא מוֹתֵר לְחַזֹּר בּוֹ — **Rather, R' Yochanan must mean that he is permitted to renege.** Hence, this teaching by R' Yochanan contradicts his ruling cited above that renegeing on a verbal commitment constitutes a lack of trustworthiness. — ? —

The Gemara resolves the contradiction by qualifying R' Yochanan's ruling that one may renege on a promise to convey a gift:

וּמוֹדָה רַבִּי יוֹחָנָן בְּמִתְּנָה מוֹעֲטָת דְּסַמְכָא דְעֵתֵיהוּ — **But R' Yochanan agrees concerning a small gift** that it is improper to renege, **because [the recipients] believe** him. R' Yochanan permits renegeing only on an offer of a large gift, for such an offer is not taken seriously.^[23]

The Gemara now proves that in R' Yochanan's view one may not renege on an offer of a small gift:

דְּאָמַר רַבִּי אַבְהוּ אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן — **This also seems logical** וְיָמֵי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הָכִי נְמִי מִסְתַּבְּרָא — **for R' Abahu said in the name of R' Yochanan:** יִשְׂרָאֵל שָׁאֵמַר לְבֵן לְוִי — **If a Yisrael said to a Levi,** בּוֹר

בן לוי רשאי ^[24] — “There is a *kor* of *maaser* for you in my possession,” — מעשר יש לך בידי
 לעשותו תרומת מעשר על מקום אחר — the Levi is permitted to designate it as *terumas*
maaser for some other *maaser* that he has elsewhere. ^[25] — אי אמרת בשלמא ^[25]
 לא מצי למיהדר ביה — that [the Yisrael] may not renege on his promise to give the
maaser to the Levi, — משום הכי רשאי — that is why [the Levi] is permitted to declare it
terumas maaser, even though he has not yet received it. ^[26] — אלא אי אמרת מצי למיהדר ביה ^[26]
 — אמאי רשאי — why is [the
 Levi] permitted to declare it *terumas maaser* before receiving it? Perhaps the Yisrael will
 renege, — אישתכח דקא אכיל טבלים — and then it will turn out that [the Levi] is eating
tevell! ^[27] This proves that, as Rav Pappa taught, although R’ Yochanan permits renegeing on a
 gift, he agrees that renegeing on a small gift is forbidden.

The Gemara refutes this proof:

בגון שנטלו ממנו — What are we dealing with here? — הקא במאי עסקינן
 וְחָזַר וְהִפְקִידוּ אֵצְלוֹ — and then went back and deposited it with him. ^[28]

The Gemara rejects this suggested interpretation:

אי הכי אימא סיפא — If so, that the Levi had already taken the *maaser*, consider the end of
 R’ Yochanan’s ruling: — נתנו לבן לוי אחר — “If [the Yisrael] then gave [the *maaser*] to a
 different Levi, — אין לו עליו אלא תרעומת — [the first Levi] has nothing against [the
 Yisrael] except valid cause for complaint.” ^[29] — ואי סלקא דעתך — Now if it should enter
 your mind that R’ Yochanan speaks of a case — בגון שנטלו ממנו — where [the first Levi] had
 taken [the *maaser*] from [the Yisrael] — וְחָזַר וְהִפְקִידוּ אֵצְלוֹ — and then went back and
 deposited it with him, — אמאי אין לו עליו אלא תרעומת — why does the Levi have nothing
 against [the Yisrael] except valid cause for complaint? — בין דמשכיה ממונא אית ליה גביה —
 Since he had taken it into his possession, [the Levi] has a monetary [claim] against [the
 Yisrael]! ^[30] — אלא לאו שמע מינה ^[30] — Surely then one can learn from this that R’ Yochanan
 refers to a case — בדלא נטלו — where [the Levi] had not taken possession of [the *maaser*].
 — שמוע מינה — Indeed, one can learn a conclusive proof from this. ^[31]

The Gemara records an incident involving one who reneged on a business commitment:

ההוא גברא דיהיב זוזי אשומשמי — It once happened that a certain man paid money for some
 sesame. — לסוף אייקר שומשמי — Later, before he took possession of his purchase, sesame
 appreciated in price. — הדרו בהו ואמרו ליה — [The sellers] reneged and said to him: לית לן
 — לא שקיל זוזיה — “We have no sesame; — שקול זוזך — take back your money!” — שומשמי

did not take his money. איגנוב — [The money] was then stolen from the sellers. אָתּוּ — They all came before Rava for a ruling. אָמַר לִיהּ — Rava said to [the buyer]: “Since they told you to take your money, and you did not take it, וְהוּא לֹא מִבְּעֵיא שׁוֹמֵר שְׂכָר דְּלֵא הוּי — not only are [the sellers] not considered paid *shomrim*, הוּי לֹא נִמְי לֵא הוּי — but they are not considered even unpaid *shomrim*.”^[32] אָמְרוּ לִיהּ רַבֵּי לְרַבָּא — The rabbis thereupon exclaimed to Rava: “But the sellers must receive the curse of ‘He Who has exacted retribution!’”^[33] אָמַר לְהוּ — He said to them: “Indeed they do.”^[34]

The Gemara now discusses whether this story occurred as reported:

לְדִידֵי אָמַר לִי הוּא מְרַבֵּן — Rav Pappi said: אָמַר לִי רַבִּינָא — Ravina told me: אָמַר רַב פַּפִּי — and Rav Tevus was his name, וְרַב טְבוּת שְׁמִיהּ — and some say that Rav Shmuel bar Zutra was his name, דָּאִי — and he was so honest that even if they would give him all the hidden treasures in the world, לֹא הוּי קָא מְשַׁנֵּי בְּדַבּוּרִיהּ — he would not deviate from his word: “It was with me that the story of the sesame occurred, and this is what happened.”^[35] הָהּוּא יוֹמָא אֶפְנֵיא דְּמַעְלֵי שְׁבִתָּא הָהּוּא — That day it was Friday, towards evening, וְאָתָּא הוּא גְבַרְא וְקָאִי אֶבְבָּא — and I was sitting at home וְהוּא יְתִיבְנָא, — when that man came and stood at the door. אָמַר לִי — He asked me: “Do you have sesame for sale?”

Let this money be on deposit with you, אָמַר לִי — He said to me: “No.” אָמַר לִיהּ — I said to him: “Here is the house before you.”^[1] אָמַר לִיהּ — He put [the money] in the house, and it was stolen. אָתָּא לְרַבָּא — [The rabbi] came before Rava for a ruling. אָמַר לִיהּ — Rava said to him: “Wherever one says, ‘Here is the house before you,’ לֹא — not only is he not a paid *shomer*,^[2] מִיבְּעֵיא שׁוֹמֵר שְׂכָר דְּלֵא הוּי — but he is not even an unpaid *shomer*.”

This was the story related by the rabbi to Ravina. Ravina continues:

אָמַר לִיהּ — I said to [that rabbi]: אָמְרוּ לִיהּ רַבֵּי לְרַבָּא — But the rabbis said to Rava: “He [the sesame dealer] must accept upon himself the censure of ‘He Who exacted retribution etc.’” This clearly indicates that the story did involve reneging on a transaction!
 אָמַר לִי — And [that rabbi] said to me: “No such thing ever happened!” The rabbis never said that the sesame dealer should be subject to the censure of “He Who exacted retribution etc.”

טבכת מרדכי בבא מציעא

[דף טז ע"א] אמר ליתן מתנה לחבירו מותר לחזור בו. ומסיק גירושלמי
הדא דמימא בעשירי אכל עני נעשה נדר משום דאמירתו לגביה
כמסירתו להדיוט ושייך אף גזקה כדנפקא לן ע"ק דר"ה בסוף זו גזקה
ואימקש לגדר או לגדטה דתליא באמירה גרידא כדכתיב כאשר נדרת: ונשמא
לרבי מאיר על עסק ראוון שטען על שמעון אשתך שהיתה דודמי בשעת
פטירתה צתה לך ליתן לי ממלכטשיה כך וכך לאחר מותה ונחלית לה ואעידה
עדים נאמנין ששמעו מסך שטתה ויאלוהה לדבר והביא ראוון עדים צפניו
והעידו ע"פ הארס ששמעו מפי שמעון שהודה בפניהם שנחלטה לוגתו גלוואתה
והשיב דאם ראוון איט עני שיש לו ר' וזו יכול שמעון לומר אע"פ שאמרת
שאתי רוצה לתת לו עכשיו חזרתי כי כדאמר פרק הובג האומר לחבירו מתנה אזי
ניתן לך מותר לחזור בו במתנה מרובה ואפילו במתנה מועטת נהי דאסור לחזור
משום שארית ישראל לא ידברו כב מ"מ אזי בעי למיהדר לא מצינו למכפיה
לקיים דברו אכל אם ראוון איש עני הוא שאין לו ר' וזו כופין את שמעון לקיים
את דברו דאמרינן גירושלמי עלה דהיהא פ' הובג הדא דהוימא בעשירי אכל עני
(א) נעשה נדר וכיון דנעשה נדר כופין את שמעון לקיים לו דכתיב ככל היואל
מפיו יעשה וכמה לאין וכמה עשין במזות נדרים ואמרי' בפ' הורוע כל מזות
עשה כגון אומרים לו עשה סוכה ואינו עושה כופין אותו ועוד יש בדי משוכה
מר"י בר מנחם שהעיד על ר"י ע"ע שהיה מוילא ממון ממי שקבע כף ליתן
לחבירו כך וכך ושלום מאיר גרבי ברור:
ב"ק פירקא

Case: Reuven the claimant says that Shimeon wife who was Reuven aunt stated to give Reuven from her clothing such and such after her death and you agreed, and Reuven provides witnesses that this occurred. Can Shimeon back out as the sole inheritor?

As long as Reuven is not a pauper, Shimeon is allowed to back out. If it's considered an expensive gift, the Gemara clearly said one can back out. Even if it is a small gift, if Shimeon wants to back out even though its not correct morally but he has the authority to back out.

If Reuven is a pauper than its titled a pledge and one must fulfill his pledge. There are those that have written once you shook hands, the courts can force you to pay.

שולחן ערוך חושן משפט הלכות מקח וממכר סימן רד סעיף ח

וכן מי שאומר לחבירו ליתן לו מתנה, ולא נתן, הרי זה ממחוסרי אמנה. במה דברים אמורים, במתנה מועטת, שהרי סמכה דעתו של מקבל כשהבטיחו. אבל במתנה מרובה אין בה חסרון אמנה שהרי לא האמין זה שיתן לו דברים אלו עד שיקנה אותו בדברים שהם נקנים בהם.

In the case of a small gift one may not renege, as the recipients rely on him to fulfill his verbal commitment. By contrast, in the case of a large gift the recipients are aware that one might reconsider, and therefore they do not rely on his statement and do not assume that his decision is final.

How do we measure large and small gifts, is it based on giver or recipient?

החכמה

חלק ה - סימן קם

בצל

פ"ב) שכח, ועוד כיון שהזקן הוא גברא דאמיד הוא טוב דאיפשר דלדידיה הו' כמו מתנה מועטת, וכה"ג בשלהי ב"ק (הוא שם דף קי"ט.). לגבי כיפי וכבלי, הנח לגבי מחוחא כדבר מיעוט דמי ע"ש. ובס' שער בת רבים להגאון מהר"י אלבאזי ז"ל (סי' י"ד) מעתיק דבריו ביתר ביאור "דהיכי דהנחתן אמיד בנכסים דינו כרבים ואיכא משום מחוסר אמנה אפילו אם היא מתנה מרובה דלגבי דידיה מילתא זוטרתא היא" ע"ש.

מעשה צידון דין אם ראובן זה איש אמיד הוא שלגבי דידי שלישיית הסכום שהיה מגיע לו מן העכו"ם בחובו מילתא זוטרתא היא, שפיר מ"י להיות מחוסר אמנה אם יחזור בו, גם אם לגבי המקבל וכן לגבי סתם אינשי דעלמא חשיבא סכום זה מתנה מרובה.

ב) ברם לא ראיתי מנואר בדברי הראשונים אשר אחי וגם לא במפרשי השו"ע סו"מ לבאר מה נקרא מתנה מועטת והו' בחזרתו מחוסר אמנה, ומה חשיבא מתנה מרובה שמוחר לו לחזור בו מאמירתו. — ואמנם מדברי הש"ס שכח דטעמא דמתנה מועטת יש בה משום מחוסר אמנה משום דסמכא דעתייהו, והיינו "שסמכא דעתו של המקבל כשהבטיחו" כלשון השו"ע, נראה דהכל חלוי במעמדו ומצבו של הנותן מתנה. כי מוכן שאם איש עני יאמר לחבירו ליתן לו מאה מנה, לא סמכא דעתו של המקבל כלל, כי תיכף יחשוב מאיפא יקח עני זה ליתן סכום כזה. לא קן אם איש אמיד עמיר נכסים יאמר ליתן לו סכום כזה ואפילו יותר ממנו, שפיר י"ל דסמכה דעתו של המקבל. והכל חלוי בגודל עושרו של הנותן. — שוב מלאחי מפורש כזה בשו"ת מהר"י וי"ל (סי')

It makes sense it should be based on the giver because that is who we are relying on.

מנהגת

הוי"ט

פתים

סי' ר"ד סעי' ד' וכן מן שאמר לחבירו ליתן לו מתנה ואם חזר שלא בפני המקבל שיתן לו מתנה ויזעזע ע"י הפלגיה כהרבות כ"ס שכתב דמותר לחזור בו אבל מדברי הראשונים לא משמע כן ישיש ועי' גרין גילה קיים משילין מה שמחלק עם בין אחר לשאל גופא בין אחר לאחר שמשם ומשם קלה דכל שלא הצטיח לאחורו סא"ס בעלמו רק אחר לאחר שיתן יכול לחזור בו ואין בו משום מחוסר אונס ועי' בקה"ע ערך זכ"י כתב דאם הצטיח לקטן ליתן לו מתנה וזעזעה אקור להזיר בו ישיש ויראה מהם דקובץ דגם כשהצטיח שלא בפניו הוי מחוסר אונס דקטן כשלא בפניו רצי דריקן. וכתבונה הבאחי קלה ראי' לדברי הפלגים הר"ל דשלא בפניו מותר לחזור בו והאי דפריך גביהו כ"ס והאי לא מנעא ליידיהו ומשכי באחרי כהונה והאי בלא"ס כיון דהגלה להם ומנעא על ספק והצטיח ליתן להם האמתות אקור לחזור בו כהנה"כ צ"ע מ"ט דישראל שאנו ל"ט כ"ס ומש"כ י"ט לי בידך אקור לחזור בו ויש"ש בסו"ט דהר"ל כהנה"כ כיון שהצטיח לו ולריך לומר דהכא שאני כיון דנשעה שהצטיח להם עדיין לא באו הפירות לעולם ולא קומא דפשייהו שפיר מותר לחזור בו וליד למוכרי כהונה דהם קומי רעתייהו לעולם ומש"כ באיני ממוכרי רק שהצטיח ליתן לו לא קומא דמחור רק דבכ"ס ש"כ לעולם נשעה הבטחהו אכן אכתי קשה צ"ח דיעין ס"ל דלמה ל"י לאקומי באחרי כהונה כ"י דנשעה שהגלה להם מה שהצטיח להם א"י דלכ"ל ולא קומי דכתייהו אכתי ק"י כשנפריש עכ"ל לחזר ש"כ לעולם ואומר שיהנם לפלוגי כהן שהגלה לו ובאחריהו ז' אקור לחזור בו והר"ל כהנה"כ כהונה ועי"כ מותר כיון דאין הכהן והט"י לפניו רק הוא תפריש עליהם צדקה שהם קיימים ובאחריהו שלא בפניו יכול לחזור בו וליד לאחרי כהונה וזה קיימת לדברי הפלגים ויש לדמות:

שם אבל במתנה מוכונה. עי' בחשוף אור זרוע ק"י שהצטיח דאם הצטיח לו באחורו אשילו מתנה מוכונה קומי דעת"י ואקור לחזור בו ויראה דהיינו שכתב בינינו לפעמים לומר באחורו שלי ובאחורו עם כתב דדינו כתיב ועי' י"ד סי' רל"ז דבני החרה ועי' ש"ך עם ומשום עם דלא צ"י החרה מריכא רק מחוסר אונס ובאחורו מתנה ל"י למוכרי לה"כ: **סעי' י"א** בהגיה ראי' לאלם לעמוד בדבריו. עי' קמ"ע לעיל סי' ק"ב דהיא מקרא דה"ן לרק ולפי"ו היא א"י אקור חונה וכ"ה דעת העיטור שהצטיח לעיל סי' קס"ג והאי דאמר צ"ע מ"ט דה"ן לרק היינו שלא ידבר א"י צ"ע וא"י בלב היא רק אליהו דב"ד דקובץ דברים אין בהם מוסר ומחוסר אונס אבל כ"י דק"י"ל כתי' קרא דה"ן לרק היינו שלא יחזור בו התיב במתנה וזעזעה וכ"ה דעת הרמ"ה פ"י סו"ט וכן דעת רש"י כהרבות פ"ו ד"ה פריעה והנכרי"א עם בהגהותיו הכ"ס צ"ע ולק"מ ישיש אבל דעת רמב"ן במחזור ורי"ף ורא"ש פ"י סו"ט דהאי דינא דמחוסר אונס היא תקנה חז"ל ולא כש"כ כלל על קרא דה"ן לרק דהאי קרא לכ"ע היא שלא ידבר א"י צ"ע וא"י בלב זה א"י אקור חונה וכן פסק הכ"ס רש"י ז"ל צ"ע ה' מוכריה קמ"ג ב' וכן מלחסי בעצרת כהרבות פ"ו שהציג על רש"י שכתב דפריעה צ"ח מלה מקרא דה"ן לרק דליחא דה"ן לרק היינו שלא ידבר א"י צ"ע וא"י בלב ישיש ובהגהות רש"י ז"ל עם כיון לדברי הש"ע ועי' צ"י מנחת חינוך ק"י רכ"ט כתב דמותר בו במתנה וזעזעה עובר אקור דה"ן לרק והיא מיע דאורייתא ובתפ"ן ע"ז כתיב רש"י בהרבות פ"ו ישיש והנה מ"ט דתפ"ן ע"ז ליחא כלל במתנה וזעזעה אין ה"י דתפ"ן כלל כהנה"כ צ"ע וגם מ"ט דהיא א"י אקור דאורייתא מקרא דה"ן לרק כ"כ כתבתי דמחוסר אונס:

If the giver did not say it directly to the recipient then even a small gift one may retract, since there was no reliance.

קדחת

תוספות דרבנן אות ז"ו

יעקב

ד"צ"י דאמר צ"י סו"ט דדריש הן ס"ך ל"ק דלא יחא אחי צ"ע ואח"י בלב א"י א"י דיכול לחזור בו א"י ודכי מנא"ר גירוש' עם א"י לדין דק"י"ל דנשחכה וזעזעה אקור לחזור בו כ"ה דוד"ה ע"י למעבד ש"י"ח שה"י היד"ש ה"י הא צ"ה עכ"ל ה"י צ"י כתיב וא"י י"ל דסו"ט וסרין מ"ט דשי"ך ש"ך במתנה סו"ט במתנה וזעזעה דאם כ"כ ליתן לו מתנה וזעזעה ועשה ש"ך לקבלם דינו כד"ן ש"ך דג"ע לדין דק"י"ל דאקור לחזור

בו ובס"ב י"ל דמ"ט סרין בקדושתו מוירי א"י במתנה ויעירי במתנה וזעזעה ולמדנו מזה דק"י"ל לה"ן דהיא דאחרי צ"י סו"ט סו"ט דה"ה ר"י במתנה וזעזעה ד"ס צ"ה משום מ"י"א דקומא דעתיה ה"ה לאם א"י ליתן מ"י"א לקטן דלאו בר דעת הוא דאקור לחזור בו ולא אחרי כיון דיעקר טעמא הוא דמ"י"א קומא דעתיה דמקבל ארצות כתיב רש"י ז"ל עם יתיה דוקא במקבל גדול דשי"ך למימר ג"י קומא דעת"י א"י בקטן דלאו בר דעת הוא ולא ש"ך צ"ה קמ"כ דעת מותר לחזור

How about if one guaranteed a minor, does he have to still give it?

Yes. Even though there is no recipient knowledge, since he is premature, we still say that one should conform to what he said.

האם חובה על הדורים לקיים את הבטחתם לבנם על מתנת אפיקומן

שאלה: מה הדין במי שהבטיח לילדיו "מתנה" לאפיקומן, ושוב הוא מתחרט על הבטחתו מחמת שהמתנה יקרה מדי או מחמת שיש לו "מינוס" בבנק, האם הוא יכול לחזור בו מדיבורו הואיל ולא נעשה קנין סודר על הבטחתו, או שמא מוטל עליו לקיים את דברו בכל מחיר שתעלה לו קניתו.

ובמעמא דמילתא נראה, דהנה נחלקו הראשונים ביסוד הדין של מחוסרי אמנה, האם אסמכוהו חכמים על הקרא "הין צדק", או על הקרא "שאריה ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב". ונראה, שאם הוא מדין שלא יעשו עולה ולא ידברו כזב, ודאי הוא שאין זה אלא כשהדיבור הי' בפניו, שרק ככהאי גוונא יש בחורה דברי כזב ועשית עוולה, משום שהמקבל האמינו וסמך את דעתו על הבטחת דיבורו, וכמו שכתב הרמב"ן כמלחמות שם, שאין מחוסרי אמנה אלא כשסמכא דעתיהו והאמינו זה לזה. אבל לפי הבעל המאור שם, שביאר את שורש הדין מהק' "הין צדק" שיהא הן שלך צדק ולא שלך צדק, ודאי הוא שגם אם ההבטחה נעשתה שלא בפניו מוטל עליו לקיים את דבריו, שהרי עיקר האיסור אינו משום סמיכות חבירו אלא משום קיום וזאת משום שעיקר האיסור אינו משום שסמכי דעת' אלא כדי שיהי' הן שלך צדק, כמו כן יהי' איסור של מחוסרי אמנה, גם בהבטחה לקטן.

There are two Pesukim-

1. "the remnants of the Jews should not be corrupt"
2. "Be honest and keep your word"

If the idea of not speaking false is corrupt it only applies to when you spoke in front of the recipient. Since the recipient relied on you.

If its based on one having to say the truth it applies even if the recipient was not there or a minor.

Exceptions to *M'chusar amana* (acted in *bad faith*)

Changing Circumstances

שולחן ערוך חושן משפט הלכות מקח וממכר סימן רד סעיף יא

הגה: טז] אף על {יח} פי שבדברים בלא מעות יכול לחזור בו וא"צ לקבל עליו מי שפרע, מ"מ ראוי לאדם לעמוד בדיבורו אף על פי שלא עשה שום קנין, רק דברים בעלמא, וכל החוזר בו, בין לוקח בין מוכר אין רוח חכמים נוחה הימנו. יז] והני מילי בחד תרעא, אבל בתרי תרעי אין זה ממחוסרי אמנה. וכל האומר לתת לחבירו מתנה מועטת ולא נתנה לו, הרי זה ממחוסרי אמנה (הכל בטור). ועיין לקמן סימן רמ"ט. יח] וי"א דאפילו בתרי תרעי אסור לחזור, ואם חזר בו יש בו משום מחוסר אמנה (נ"י פ' הזהב והמגיד פרק ו' דמכירה וב"י בשם תוספות ורבינו ירוחם נ"ט ח"ד), ח"י וכן נראה עיקר.

At the end of *siman* 204 in *Choshen Mishpat*, the *poskim* discuss the halacha of *m'chusar amana*. There is a *machloket* among the *Rishonim* if a person who breaks a verbal agreement to buy or sell an item is always considered *m'chusar amana*.

There may be mitigating circumstances, with an instance of *trei tarii*. *Trei tarii* literally means that there are two markets or two prices, two *sheorim* to this item.

For example, if Reuven and Shimon make an agreement where Reuven would supply Shimon with 100 sacks of flour, at the price of \$2.00 a pound. Overnight, there was a flour shortage on the market, and the price of wheat went up to \$3.50 a pound, before the *kinyon* was performed. This is considered *trei tarii*, and if Reuven would break his verbal agreement with Shimon at this point, there is no *claim* against him.

The *Shach* says that we *pasken* like the *Rema*, that in the case of *trei tarii*, there is no *claim* against a person who breaks a verbal agreement, and he is not *m'chusar amana*. No *kinyon* was performed, and he did not break his word because of lack of good faith. Rather, he broke his word because the conditions of the agreement changed, there was a different set of circumstances for the deal.

Unforeseeable Circumstances

The *T'shuvas Chatam Sofer*, *Choshen Mishpat*, *Siman* 102 concurs. If there is a change in circumstances that alters the *metzios* of the deal, and a person goes back on a verbal agreement to buy or sell an item, there is no *claim* of *m'chusar amana*.

For example, Levi is offered a job in the suburbs and he decides to sell his house in the city. Levi made a verbal agreement to purchase a house in the suburbs, and to sell his house in the city. Then, the company unexpectedly goes bankrupt and Levi's job offer is canceled. Now he has to go back on the verbal agreement to sell his house. Levi is

going back on his word because the situation itself has changed, not because his word has no value. [This would also be the case if Levi had a sudden change of financial status.]

The *Piskei Choshen* points out that we cannot always use the rule of unforeseeable circumstances to remove the *claim* of *m'chusar amana*.

For example, if someone makes a verbal agreement to buy a car for a certain price. The next day, he gets an offer to buy a car at a better price. If he were to break his verbal contract with the first person, he is considered a *m'chusar amana*.

In this case, the circumstances have not changed. When conducting business, it is understood that you could always get a better offer. But once you make a verbal agreement, even before the *kinyon*, you made a commitment. The fact that a second person offered a better priced car is not considered to be a different set of circumstances which would remove the *claim* of *m'chusar amana*.

No Exceptions for *Mi Shepara* (if one paid already, but has not made a *kinyan*)

However, the halacha of *mi shepara* does not leave any room for loopholes or exceptions. *Mi shepara* applies to a person who breaks a completed *kinyon*, renegeing on an existing contract. This is a more serious *avla*, and it carries the weight of the *klala*, *a mi shepara* from *Chazal*. It makes no difference if the price of the item went up or down, or if his financial or personal circumstances changed.